

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Sermo B. Petri Damiani de eodem S. Nicolao Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

SERMO BEATI PETRI DAMIANI DE EODEM SANCTO NICOLAO EPISCOPO. HABETVR

octavo Tomo Aloysij Lipomani.

Festivas S. Nicolai Episcopi.

Nicolaus iste meus, immo & vester, electus ab vtero, sanctus a puero, iuuenum gloria, reuerentia senum, sacerdotum honor, splendor pontificum, conuentum vestrum sua laetificat festiuitate. Hic est Nicolaus, cuius miracula per totam mundi latitudinem diffunduntur, quem laudat orbis terrarum, & qui habitat in eo. Tot enim & tanta miracula cumulantur, vt omnes literatorum argutia, vix ad scribendum sufficiant, nos ad legendum. Et licet scholarium numerus in incude rhetorica, sub Quintiliani vel Ciceronis malleis, tenuissimas orationum laminas extendat, superat tamen gloria Confessoris vocem, mentem, linguam, & conscientiam. Crebrescunt enim quotidie mirabilia, nec requiescit spiritus Dei, ad memoriam militis sui, sua continuare miracula. Glorificatur in mari, laudatur in terra, in omnibus periculis inuocatur. Denique descendunt mare in nauibus, facientes operationes in aquis multis, ipsi viderunt opera Domini, & mirabilia eius in profundo: ipsi viderunt opera Domini, & Nicolai per Deum, miracula in profundo.

Deus per inuocationem sanctorum miracula facit, siue illi per Deum. Psal. 106.

Nonne post memoriam virginis, tam dulcis pietas, vel pia dulcedo in cordibus fidelium obuerfatur, vt in die tribulationis, Nicolai nomen teneatur in ore, requiescat in corde? Si coruscationes fulgurant, & procellis detonantibus a supernis vindicta procedit, Nicolaus in patronum assumitur, Nicolaus dulciter inclamar. Si tempestas saeuens, & crudelitas maris nauigantibus mortem intentant, Nicolaus flebiliter exoratur vt audiat, suppliciter inuocatur vt veniat, vt eruat misericorditer acclamatur. Si pulsamur incommodis, vel offendiculis indolemus, statim sanctum nomen profilit in os nostrum: Nicolaus ingeminatur, patrocinium queritur Nicolai. Ne putetis autem me declamatorie loqui, vel venustate Rhetorica verborum aggerare splendorem, cum totus mundus beneficia sentiat Confessoris, nec sit, qui se abscondat ab amore eius. In testimonium sunt peregrinationes ad sanctum illius corpus, a finibus terrarum susceptae, vt videantur, quae per eum sunt mirabilia. Non solum autem Christianis, sed & paganis in tantam reuerentiam sancti nominis aduoluit auctoritas, vt certatim confluant ad laudandum & glorificandum nomen sanctum eius. Praecipue sacerdotum & clericorum turba tanta deuotione circa cultum eius afficitur, vt in toto terrarum orbe quicumque vndecunque se contradant ad obsequendum tanta solemnitati. Latantur pueri, iuuenes gratulantur, ornantur virgines, senes exhilarantur, & omnis aetas personanter alludit. Vnusquisque autem habet materiam gaudiorum, vt laudent pueri puerum ieiunantem, iuuenes iuuenem iuuenes liberantem, virgines virginum infamiam redimentem, senes senis inopiam miserantem. Iuuenes & virgines, senes cum iunioribus laudant nomen domini huius.

Vide quomodo etiam olim ad sanctorum visitanda sepulcra peregrinabantur homines.

Psal. 148.

Sed nunc post actus eius Graecorum linguis excellentibus insigniter diffamatos, quid audeat sermo pauperculus balbutire? Veruntamen ne videar excusatorias tergiuersationes inducere, recurro ad Euangelicam lectionem, & quod de communi accepi, profero in commune. Ait enim: Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam, & ait seruis suis: Negociamini, dum venio. Secure negociabor, praecipiente Domino meo, nec timebo Psalmistam dicentem: Quia non cognoui negotiationem, introibo in potentias Domini. Non enim paruum mihi fidentiae robur praestat, quod ille summus Imperator factus est negociator meus, & negocium meum sine ocio egit, quandiu fuit in terris, & preciosarum mercium sarcinulas portans ad Patrem, ipsi vultui Dei, & quid emit, & quid redemit, & vnde redemerit, ostendit. Tu ergo, illo negocioso, ociosus esse disponis? illo laborante, quiescere? Ipsa venit negociari in regionem longinquam, & tu ad regiones proximas ambulare contemnis? Aggredere, & ingredi regionem dissimilitudinis, videlicet mundum istum, & vide quam frequentes ibi nundinae, quantae germinant & regerminant vanitates: prorsus dissimilitudinis, quia regionem similitudinis, vbi ad similitudinem Dei facti nos fuimus, amisisse nos constat. Nunquid non magna dissimilitudo, de Paradiso ad infernum, de Angelo ad iumentum, ad diabolum de Deo? Vade ergo per forenses tumultus, & hic decertantes circumspecte. Quantum verò colligo, in tribus causis narratae omnis voluntas. Alij diuitijs, alij honoribus, alij gloriae innituntur.

In tribus causis narratae omnis voluntas.

Curtis

SUR I

geben
Wobe

RVII

5

Carris ad Indiam, Aethiopiā circuis, maria transis, & alium orbem tibi aperis nauigando, vt diuitias congreges. Fugis patriam, ignoras filios, diuelleris ab vxore, & omnium necessitudinum oblitus, quæris vt acquiras, acquiris vt perdas, perdis vt doleas, thesaurizas, & ignoras cui. Filij hominum, vsquequò graui corde, vt quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Et hoc quidem pro diuitijs. Audi & breuiter de honoribus. Ducem te constituerunt, & data est tibi facultas, vt miser sis, & amplius non quiescas. Cumulatur matetia sollicitudinum, & inter ærumnas corporum exedentes, necesse est vultum induere gaudiorum. Nunquid in honore sine dolore, in prælatione sine tribulatione, in sublimitate sine vanitate esse quis potest? Miseri, iuxta Philosophum, mercedem miseriarum amamus, ipsas execramur. Regum nobis animos induimus, & quicquid nobis ex voluntate non respondet, statim euocat iram, nec communis recogitatur humanitas, & tamen est vermis arrodens, qui conscientiam iugiter torquet, timor potentie superioris. Hæc est iustissima lex, vt sic viuas cum inferiori, quemadmodum superiorem vis viuere tecum. Audi & de gloria. Si quæris gloriam, omnibus inuidia femina præbuit. Inflat es, & ventilatorio spiritu plenus disrumpis, nec attendis quot te sequantur, sed quot præcedant. Conglomerantur omnes ad detrahendum tibi, ad maledicendum linguas acunt, & argutissimus es, si vel linguam, vel manum inuidorum possis euadere. Ecce vnde gloriofus esse volebas, inglorius esse conuinceris. Nullum enim inexorabilius persequitur multitudo, quàm illum qui sibi multitudinis arrogat principatum. Iunge his tribus potentiam, & voluptatem, quæ & ipsa tenui & persuasio gaudio rapiuntur, & videbis quia copia pauper est, honor humilis, vilis gratia, potentia debilis, & laboriosa voluptas, vt iuxta Apostolum, omnem intellectum in Christi obsequium redigamus. Relege maximum illum Latinorum Philosophorum, & in illius verbis meam inuenies esse sententiam. Contemne igitur hæc omnia, quia omnia contemnenda, & de his omnibus fac sarcinam tuam, contemptum mundi.

Decursa verò hac regione, & quod preciosus est inde sublato, transi ad secundam, quæ est Paradisus claustralis. Verè claustrum est Paradisus. Hic prata virentia scripturarum, præterfluens lachrymarum vndositas, quam de purissimis affectibus amor ille celestis eliquat. Hic sunt arbores erectissimæ, chori sanctorum, nullaque est, quæ non multa fructus gaudeat vbertate. Hæc est illa sublimis mensa, in qua Deus est, & cibans & cibus, munerans & munus, offerens & oblatum, conuiuia & conuiuium. Hic aggestæ sunt omnipotentis diuitiæ, hæc refusa est gloria Angelorum. Putasne nullas hic esse nudinas, & ociami illos, qui habitant vnius moris in domo? Videas hunc sacris lectionibus intendentem, illum incumbentem orationibus, hunc pro suis excessibus lachrymantem, illum in Dei laudibus exultantem, hunc vigilantem, ieiunantem illum, & officia pietatis sibi adinuicem inuidere. Nocte confurgunt ad consistendum Deo: vespere, manè, & meridie narrant & annunciant laudem eius: & omnis illorum sedulitas in orbem diuini rotatur obsequij. Curre ergo per omnes, curre per singulos, & de vniuersis & singulis fac sarcinam tuam, formam viuendi.

Relicto ergo mundo, & modo viuendi suscepto, transi ad tertiam, quæ est regio expiationis. In hac regione benignus Pater examinat filios rubiginosos, sicut examinatur argentum, ducit per ignem & aquam, vt inducat in refrigerium. Trinæ sunt distinctiones locorum, quas pro diuersitate meritorum animæ sortiuntur. Ad cælum namque statim euolant, qui domicilio corporis vsi sunt tanquam carcere, qui deserta puramque substantiam vtriusque hominis seruauerunt. Econtrariò qui fecerunt vsque ad mortem, quæ digna sunt morte, locis gehennalibus sine misericordia deponantur. Qui verò neutrum sunt, sed sunt inter vtrunque, qui mortalia quidem commiserunt, sed circa mortem poenituerunt poenitentiam non explentes, indigni vltimè gaudeant, nec digni vt semper ardeant, loca purgatoria sortiuntur, in quibus flagellantur, sed non ad insipientiam sibi, vt extorti transferantur ad Regnum. Pro his qui in cælo sunt, non orandum, quia eos, non pro eis orare debemus. Pro his, qui in inferno sunt, suspendendæ sunt preces, quibus clausa est misericordie ianua, & rotas spes interclusa salutis. Pro illis tantùm vigilandum est in orationibus, subueniendum sacrificio singulari, qui locis purgabilibus emundantur, vt benignus Pater poenitentiam eorùm in satisfactionem, satisfactionem in glorificationem, citò conuertat. Curre iterum per istos inuitu pietatis, & fac sarcinam tuam, affectum compatiendi.

Quarta

Psal. 4.

Diuites miseris sunt.

Nullus honor sine dolore.

a. Cor. 10.

Mundus cum omnibus populis suis contemnendus.

Monasteria paradisi terrestres.

Monacho. rum exercitia & forma viuendi.

Psal. 65.

Trinæ sunt distinctiones locorum, quas pro diuersitate meritorum animæ sortiuntur. Ad cælum namque statim euolant, qui domicilio corporis vsi sunt tanquam carcere, qui deserta puramque substantiam vtriusque hominis seruauerunt. Econtrariò qui fecerunt vsque ad mortem, quæ digna sunt morte, locis gehennalibus sine misericordia deponantur.

Pro detentis in purgatorio orandum & sacrificandū.

TULLS

Quarta regio, est regio gehennalis, regio dura, regio extimescenda, terra afflictio- nis, terra oblivionis, terra miseriarum, terra tenebrarum, terra turbinis & caliginis, terra maledictionis & mortis, in qua nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Totus tremo atque horreo ad memoriam regionis istius, & concussa sunt omnia of- sa mea. Illic est ignis qui non succenditur, vermis qui non moritur, frigus horren- dum. Ibi fetor intolerabilis exoritur, percipientes mallei resonant incessanter, ob- fusa tenebræ cumulatiùs indensantur. Illic confusio peccatorum, horribilis facies dæmonum, inextricabilium vinculorum fertilis multitudo. Ibi fletus & stridor den- tium, planctus & gemitus, & alternantia mala impios sine pietate diserpunt. Nihil sic valet ad extirpandas voluptatum radices, quàm istorum memoria, & recordatio vulnerum Domini mei, qui stetit ante iudicem, qui alapas accepit, qui flagellatus est, cõspurus, qui coronatus spinis, qui colaphis cæsus, qui suspensus in ligno, cui penden- ti insultatum est, qui mortuus in Cruce, qui lancea percussus, qui sepultus, qui resur- rexit, qui ascendit ad cælos, qui fecit nos regnum & sacerdotes Deo & Patri. Curre per has tumultuantes nundinas, vt viuens descendas in infernum, & fac sarcinam tuam, odium peccati.

Esa. vltim.
Infernalis
regio qua-
lis.
Matt. 27.
Luc. 13.

Ex inferni
memoria
nascitur odi-
um peccati

Cæli regio
qualis.
Apo. 21.

Psal. 86. &
83.
Psal. 121.

Luc. 19.

Quinta regio, est Paradisus supercælestis, regio beata & gloriosa, plena volupta- tis & gloriæ, suauitatis & lætitiæ, gratiæ & benignitatis. Ibi requies à labore, iucundi- tas de nouitate, de æternitate securitas. Ibi est ciuitas Regis magni, cuius plateæ con- stratæ sunt auro purissimo, quæ fecundata est in saphiris, in qua iaspidis propugnacu- la præuiscunt, & per ordinem lapides inferuntur. Nam lapides preciosi omnes muri eius. Illic omnes viuunt, nullus moritur, omnes exultant in voce exultationis. Intrauerat Dauid in sanctuarium eius, & mente excelsit Deo, nec tamen aliquid aliud potuit abspportare, nisi, Quia gloriosa dicta sunt de te, ciuitas Dei: & illud, Beati, qui habitant in domo tua, Domine, in secula seculorum laudabunt te. Nescio quid magnum promittitur, videre Deum, & laudare. Lætatus sum & ego in his, quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus. Iam stamus in atrijs Hierusalem, iam è vestibulo magnæ ciuitatis gaudia somniamus. Curre igitur & per regionem istam, & fac sar- cinam tuam, amorem Dei.

Negotiamini ergo, donèc veniat homo ille nobilis, qui abiit in longinquam regio- nem accipere sibi regnum, & reuerti. Reuertetur planè, & tunc cum uisus eriget pecuniam, quam tradidit nobis. Nihil perdit, nihil obliuiscitur, nihil impunitum re- linquit. Supplicemus igitur Confessori, vt Redemptori nostro, amico suo pro no bis hodiè supplicare dignetur, qui est Deus benedictus in secula, Amen.

DE SS. DIONYSIA, DATIVA, LEONTIA,
ITEM QVE TERTIO, BONIFACIO, ET ALIIS QVI-
busdam, ex libro 3. sancti Victoris Episcopi Vticensis,
De persecutione Vandalica.

Decèbris 6.

ADDIDIT bestia illa (Hunericus vel Honoricus Van- dalorum Rex) sanguinem sitiens innocentum, Episcopis necdùm adhuc in exilium directis, per vniuersas Africa- næ terræ provincias vno tempore tortores crudelissimos destinare: vt nulla remansisset domus & locus, vbi non fuisset ciuilatus & luctus: vt nulli arati, nulli parceretur sexui, nisi illis, qui eorum succumberent voluntati. Hos sustibus, illos suspensio, alios ignibus concremabant. Mulieres, & præcipuè nobiles, contra ius naturæ nudas omninò in facie publica cruciabant. Ex quibus vnã no- tram Dionysiam cursim ac breuiter nominabo. Cùm viderent eam non solum audacem, sed etiam matronis cæteris pulchriorem, ipsam primò nisi sunt sustibus expoliatam aptare. Quæ cùm peteret, diceretque, de Domi- no suo secura, Qualiter libet, cruciate, verecunda tamen membra nolite nudare: am- pliùs illi magis furentes, celsiori loco, vestimentis exuram, * constituit, spectaculum

* constituit,
s. Dionysia
crudelissi-
mè ceditur.

eam omnibus facientes. Quæ inter ictus virgarum, dum riui sanguinis toto iam cor- pore fluitarèt, libera voce dicebat: Ministri diaboli, quod ad opprobriũ meum faceret

SUR
q ben
nob
RVII
5